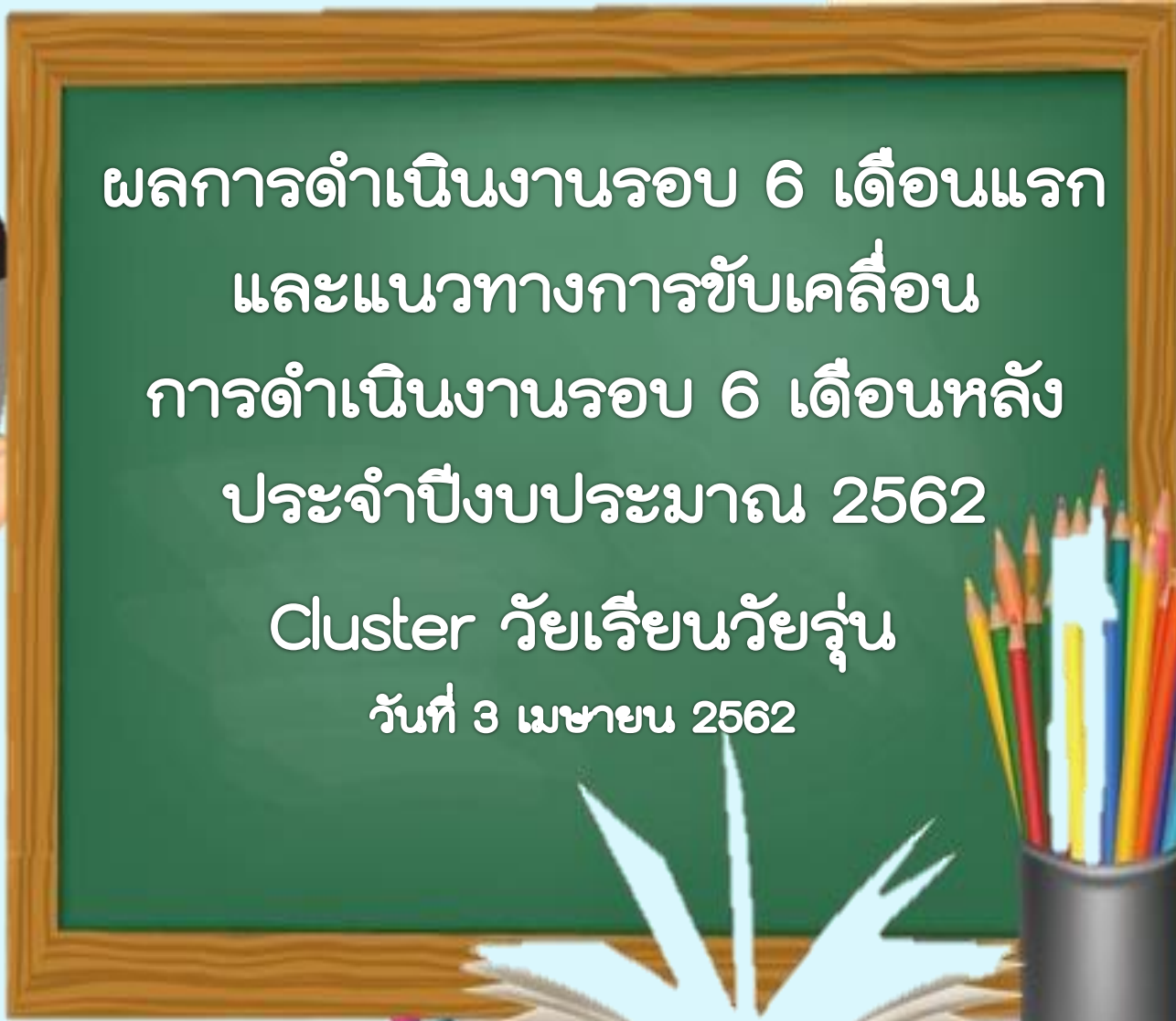

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือนแรก
และแนวทางการขับเคลื่อน
การดำเนินงานรอบ 6 เดือนหลัง
ประจำปีงบประมาณ 2562

Cluster วัยเรียนวัยรุ่น
วันที่ 3 เมษายน 2562

เด็กวัยเรียน วัยรุ่น แข็งแรงและฉลาด

เป้าประสงค์: เด็กวัยเรียนวัยรุ่นเจริญเติบโตเต็มศักยภาพและมีทักษะสุขภาพสู่ศตวรรษที่ 21

ตัวชี้วัดหลัก : ร้อยละ 68 ของเด็กวัยเรียนวัยรุ่นสูงดีสมส่วน ร้อยละ 30 ของเด็กวัยเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ อัตราลดลงในวัยรุ่นไม่เกิน 38 ต่อพันประชากร

การดำเนินงานปี 2562

กลยุทธ์

พัฒนาระบบเฝ้าระวัง
สารสนเทศและติดตาม
ประเมินผล

พัฒนาและเสริมสร้าง
ศักยภาพบุคลากร

พัฒนามาตรฐานและ
นวัตกรรม

พัฒนานโยบายและ
ยุทธศาสตร์

กิจกรรมหลัก

1. พัฒนาระบบเฝ้าระวัง/
ฐานข้อมูลร่วม และคัดกรอง
เด็กกลุ่มเสี่ยง

- กำหนดทิศทาง กลไกแนวทาง
พัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วม และ
สารสนเทศสุขภาพเด็กวัยเรียน
- แลกเปลี่ยน ฐาน ข้อมูล
เชื่อมโยงระบบ และทดลองใช้
ระบบ

2. เสริมสร้างและการสื่อสาร

- พัฒนาศักยภาพองค์ความรู้
Smart Kids Coacher แบบบูรณาการ
เพื่อส่งเสริมเด็กวัยเรียนสูงดีสมส่วน
ไม่อ้วน ผอม เตี้ย
- เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร
เพื่อสนับสนุนงาน HLS
- ประชุมวิชาการเครือข่ายเด็กไทย
สุขภาพดี ปี 2562
- ขับเคลื่อนเด็กไทยไร้พิษณุ
- ผลิตสื่อและนวัตกรรม
- รณรงค์สื่อสารส่งเสริมภาวะ
สุขภาพเด็กวัยเรียน

3. ยกระดับการพัฒนา HPS ด้วยกระบวนการHLS

- กำหนดทิศทาง กลไก และแนวทางพัฒนาเป็น HLS
- บูรณาการยกระดับต่อยอดตามมาตรฐาน HPSสู่ HLS
- พัฒนาระบบการและแนวทางสู่ HLS
- สำรวจ HL เด็กวัยเรียน และอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- ขับเคลื่อน HL และพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์
เด็กวัยเรียน
- เยี่ยมเสริมพลัง และติดตามงาน

Quick
Win '62

ไตรมาส 1

ไตรมาส 2

ไตรมาส 3

ไตรมาส 4

- ออกแบบระบบฐานข้อมูลร่วม
- พัฒนาทักษะและองค์ความรู้
- กำหนดแนวทางขับเคลื่อน HLS

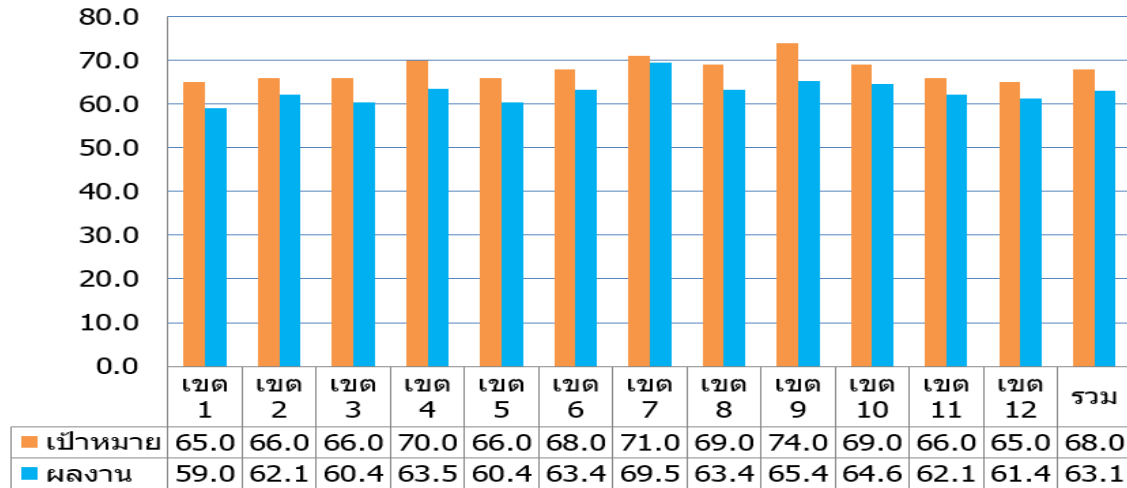
- ทดสอบการใช้ระบบฐานข้อมูลร่วม
- แนวทางขับเคลื่อน HLS
- กฎกระทรวงกำหนดประเภทและ
การดำเนินงานของสถานบริการ
(ภายใต้พรบ. ตั้งครรภวัยรุ่น) มีผล
บังคับใช้

- มีการถ่ายทอดการใช้ระบบ
ฐานข้อมูลแก่ผู้ปฏิบัติระดับพื้นที่
- การสำรวจHL เด็กวัยเรียนและ
พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์
- โรงเรียนเข้าร่วมกระบวนการ HLS
- นวัตกรรมสุขภาพนักเรียน
- แนวทางปฏิบัติตามกฎกระทรวง
กำหนดประเภทและการดำเนินงาน
ของสถานบริการ

- เด็กวัยเรียนวัยรุ่นสูงดีสมส่วน
เพิ่มขึ้น
- เด็กวัยเรียน มีความรอบรู้ด้าน
สุขภาพ และมีพฤติกรรมสุขภาพ
ที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น
- ระบบฐานข้อมูลร่วม และ
สารสนเทศสามารถใช้งานได้จริง

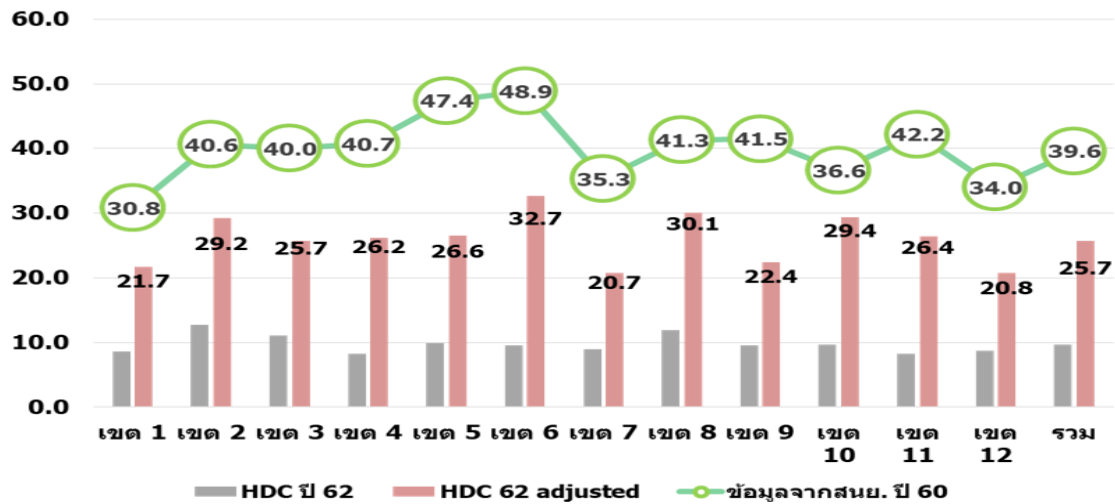
สถานการณ์ร้อยละเด็กวัยเรียนสูงติสมส่วน ปี 2562 (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561)
เปรียบเทียบเป้าหมายรายเขต

N=4,145,719 n=2,617,780

ที่มา : ระบบรายงาน HDC ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561

อัตราคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี พ.ศ. 2562
เปรียบเทียบข้อมูล HDC & ปรับข้อมูลตามทะเบียนเกิด (ไตรมาส 2)

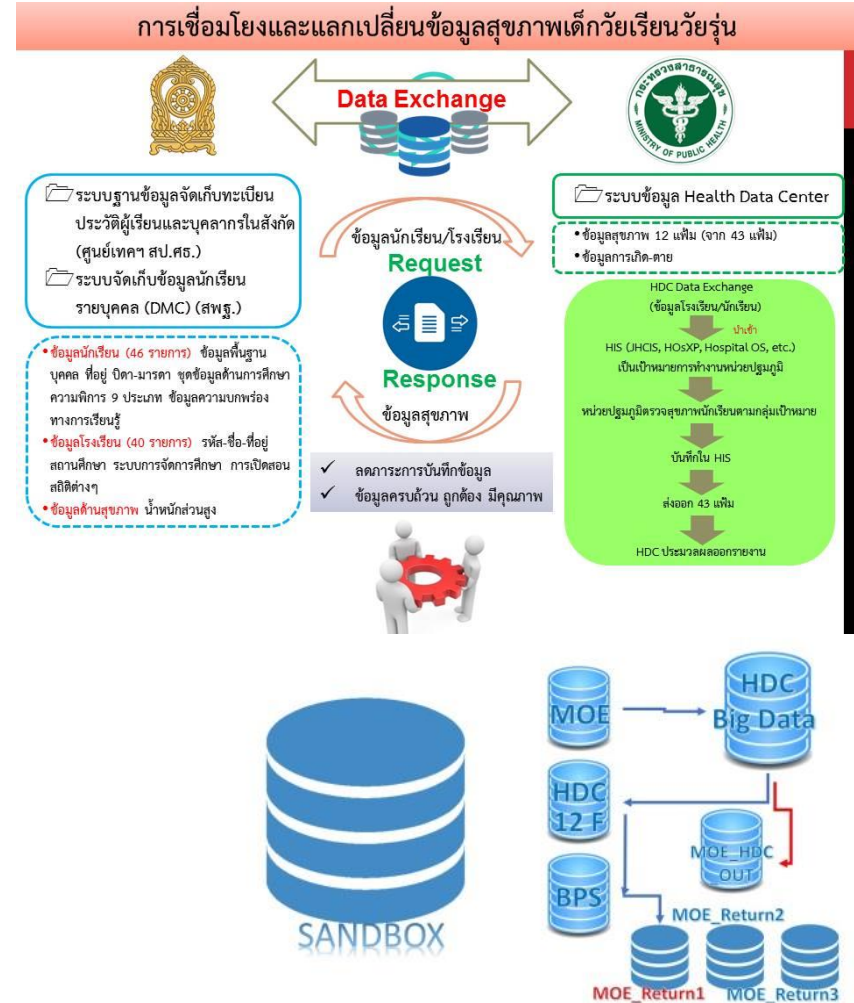
การพัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมสุขภาพเด็กวัยเรียนวัยรุ่น

ผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรก (ต.ค.61-มี.ค.62)

- กำหนดชุดข้อมูลเด็กวัยเรียนที่ต้องการแลกเปลี่ยนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข
- โมเดลการแลกเปลี่ยน/เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกระทรวง
- การใช้ประโยชน์ข้อมูล - การออกแบบหน้ารายงานในระบบ HDC, การรายงานข้อมูลสุขภาพที่เกี่ยวข้อง

แผนการดำเนินงาน 6 เดือนหลัง (เม.ย.-ก.ย.62)

- จัดทำ Template รายละเอียดข้อมูล
- นำข้อมูลนักเรียน 14 ล้านคน เข้าระบบ Data Exchange จังหวัด เพื่อคืนข้อมูลประชากร
- ชี้แจงและทดลองการใช้งานในระดับพื้นที่
- ประเมินติดตามผลการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล

โครงการโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate School: HLS)

ผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรก (ต.ค.61-มี.ค.62)

จัดทำกระบวนการและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนรอบรู้สุขภาพ

แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการ
- 2) การสื่อสารความรู้ด้านสุขภาพ
- 3) การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและการเรียนรู้
- 4) การมีส่วนร่วมของเครือข่าย

ถ่ายทอดและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรเพื่อการสนับสนุนงาน HLS ระดับเขตและภาค (ดำเนินการโดย ศอ.)

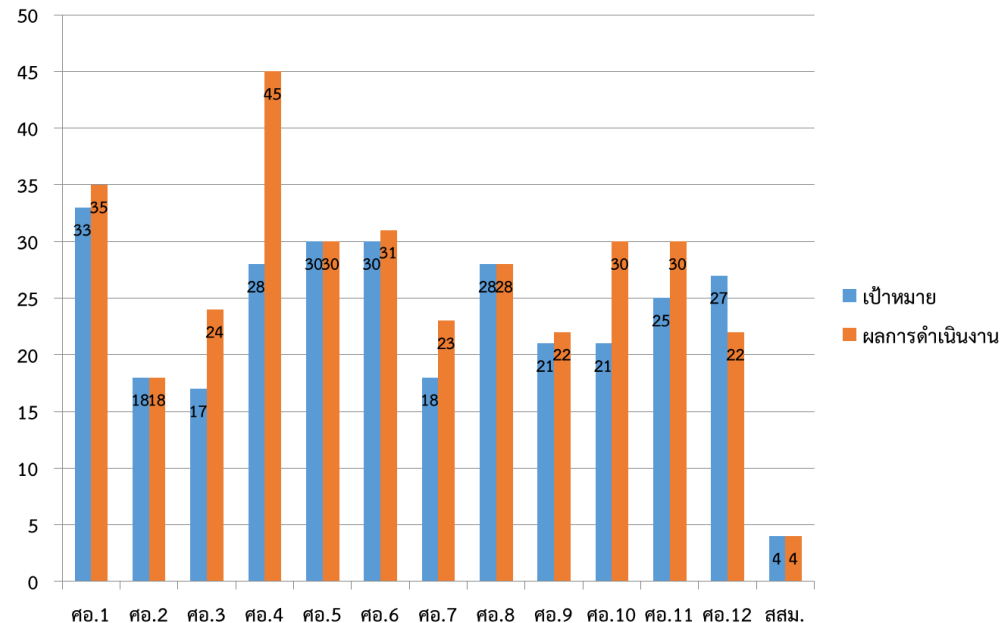
จำนวนโรงเรียนเข้าร่วมพัฒนากระบวนการโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ จำแนกรายศูนย์อนามัย

(เป้าหมาย 300 แห่ง ผลงาน 342 แห่ง)

แผนการดำเนินงาน 6 เดือนหลัง (เม.ย.-ก.ย.62)

ถอดบทเรียนปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรเพื่อการสนับสนุนงาน HLS ระดับประเทศ

เยี่ยมเสริมพลัง ติดตามประเมินผลการพัฒนา HLS

สำรวจระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพและ พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์เด็กวัยเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียนชั้น ป.4 และ ป.6 จำนวน 6,144 คน จาก 96 โรงเรียนทั่วประเทศ (สุ่ม 4 รร./ จังหวัด ใน 24 จังหวัด)

ระยะเวลาการเก็บ
ข้อมูล

- มิ.ย.62-ก.ค.62

โครงสร้างการเก็บ
ข้อมูล

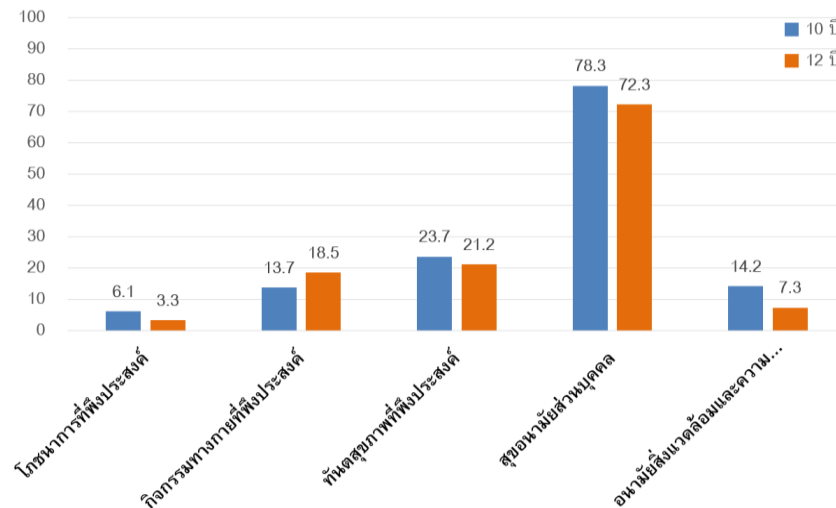
- ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- พฤติกรรมสุขภาพ (อาหาร ทันทะสุขภาพ กิจกรรมทางกาย สุขอนามัย)

โครงการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในเด็กวัยเรียน

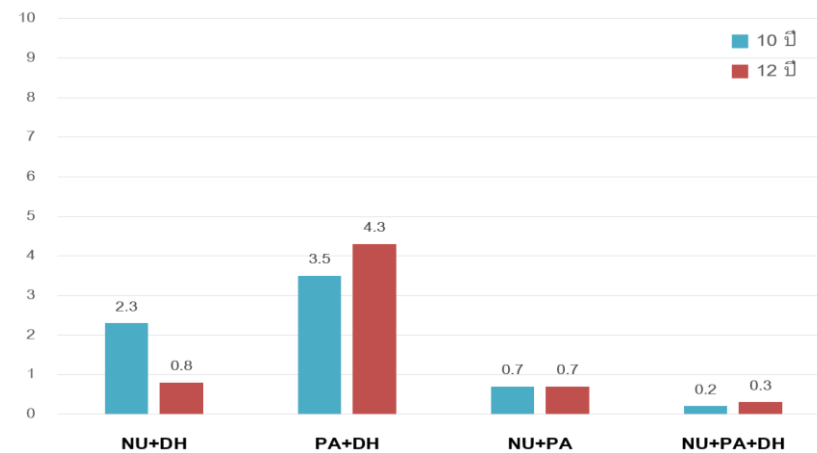

เด็กวัยเรียน สูงดีสมส่วน ฟันดีไม่มีผุ

ร้อยละของเด็กอายุ 10 และ 12 ปีที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์จำแนกรายด้าน

ร้อยละของเด็กอายุ 10 และ 12 ปีที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ที่มา : ผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในเด็กวัยเรียน ปี 2560

โครงการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในเด็กวัยเรียน

ผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรก (ต.ค.61-มี.ค.62)

คืนข้อมูลผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพ
ที่พึงประสงค์แก่ สพป.และศอ.
วางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนร่วมกัน

จัดประชุม วันที่ 28-29 พ.ย. 2561

ผู้เข้าร่วมประชุม : สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สพฐ., สพป.,
ศอ. และส่วนกลาง จำนวน 130 คน

ปรับปรุงเครื่องมือ

กำหนดจำนวนตัวอย่าง(ชั้นป.4, ป.6) และพื้นที่
เป้าหมายร่วมกับสำนักส่งเสริมฯ (24 จังหวัด
96 โรงเรียน) (สุ่ม 4 รร./จังหวัด ใน 24 จังหวัด)
รวมจำนวน 6,144 คน

The image shows two pages of a survey questionnaire. The left page is the first page, titled 'แบบสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในเด็กวัยเรียน' (Survey of Positive Health Behaviors in School Children). It contains 8 numbered questions with multiple-choice options (A, B, C, D) and checkboxes. The right page is the second page, continuing the survey with questions 9 through 18, also with multiple-choice options and checkboxes. At the bottom of the second page, there are instructions for returning the questionnaire and a space for the respondent's name and school.

แผนการดำเนินงาน 6 เดือนหลัง (เม.ย.-ก.ย.62)

ถอดบทเรียนการสร้างเสริมความรอบรู้
ด้านสุขภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์
ในกลุ่มเด็กวัยเรียน 3-4 พ.ค. 62

สำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ +HL
ในกลุ่มเด็กวัยเรียน (มิ.ย.62-ก.ค.62)

- Try out เครื่องมือสำรวจ HL และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- ชี้แจงทีมเก็บข้อมูล
- เก็บรวบรวมข้อมูล
- วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล

โครงการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ผลการดำเนินงาน 6 เดือนแรก (ต.ค.61-มี.ค.62)

ขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1. ประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
2. ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
3. กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีผลบังคับใช้ 26 มีนาคม 2562

การดำเนินโครงการสำคัญอื่นๆ ที่
เกี่ยวข้อง

4. ประชุมเชิงปฏิบัติการการเฝ้าระวังด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ (การเฝ้าระวังการแท้ง/การเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น)
5. เยี่ยมประเมินรับรองโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามมาตรฐานบริการสุขภาพ

แผนการดำเนินงาน 6 เดือนหลัง (เม.ย.-ก.ย.62)

ขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1. ประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
2. ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
3. รายงานผลการเฝ้าระวังการแท้งและการเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
4. ติดตามรายงานและประเมินผลการดำเนินงานตาม พรบ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2562

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกต

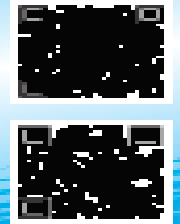
1. ตัวชี้วัดอัตราการลดในวัยรุ่นลดลงต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เนื่องจากมีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานและกิจกรรมที่ชัดเจน และเป็นตัวชี้วัดระดับกรมและระดับกระทรวง (PA)
2. ตัวชี้วัดเด็กวัยเรียนสูงตีสมส่วน
  - พื้นที่ที่มีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานและกิจกรรมที่ชัดเจน จะส่งผลให้มีการดำเนินงานที่ดี เช่น
จ.กำแพงเพชร (กิจกรรมทางกาย)
จ.น่าน (แปลงผักโภชนาการ)
จ.สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม (อาหารกลางวัน)
  - ศอ.7 มีการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องจากมี PM ระดับจังหวัดและอำเภอทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานวัยเรียน
3. งานวัยเรียนไม่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวชี้วัดระดับกระทรวงหรือกรม (PA) ซึ่งทำให้การสร้างกระแสและการขับเคลื่อนจึงไม่เด่นชัด
4. “เหา” ยังเป็นปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนในพื้นที่ แม้ไม่เป็นตัวชี้วัด ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

พื้นที่ควรใช้กลไกการขับเคลื่อนงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดูแลสุขภาพเด็กวัยเรียน

NUPETHS THE HERO

นุเปตส์ เดอะฮีโร่

โภชนาการที่
แนะนำสำหรับ
นุเปตส์

ดื่มนมจืด
2 แก้ว
ทุกวัน

กินไข่
วันละ 1 ฟอง

กินผัก
มื้อละ 4 ช้อน
กินข้าว

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

<http://nutrition.anamal.moph.go.th>